

Palvelujen suhdanteet

Kysyntä laskussa

I/2023

Sisällysluettelo

- 2 Tiivistelmä
- 3 Talousnäkömät
- 5 Toimialat

Yhteystiedot

Pääekonomisti Martti Pykäri
044 363 9353
martti.pykari@palta.fi

palta

Tiivistelmä

Palvelutuotannon taso pitänyt pintansa heikentyneessä suhdanteessa Epävarmuus heijastuu luottamusilmapiiriin – alakohtaiset erot kasvussa Palvelualat ylläpitävät työvoiman kysyntää mutta kasvu uhkaa pysähtyä

Suhdannetilanteen heikkeneminen näkyy ensisijaisesti muilla kuin palvelualoilla, mikä osaltaan ylläpitää korkeaa työllisyyttä. Mikäli talous piristyy odotetusti jo vuoden lopulla, matalasuhdanteen työllisyysvaikutukset voivat jäädä vähäisiksi. Osaavan työvoiman saatavuusongelmat sekä avoimien työpaikkojen määrä ovat pysyneet edelleen verrattain korkealla.

Suomen talous kasvoi viime vuonna 2,1 prosenttia, mutta kääntyi maltilliseen laskuun vuoden jälkipuoliskolla. Ennakollisten tietojen mukaan talouden aktiiviteetti olisi piristynyt uudelleen vuoden alussa.

Kiristynyt rahapolitiikka alkaa kuitenkin vasta purra. Investoinnit vähenevät ja yksityistä kulutusta painaa inflaation heikentämän ostovoiman lisäksi kasvaneet lainanhoitokulut.

Kun rahapolitiikalla pyritään vähentämään kokonaiskysyntää, on epätodennäköistä, että positiivinen yllätys nähtäisiin sekä talouskasvun että inflaatioketjityksen saralla.

Suhdannekuvaajan mukainen palveluiden tuotanto oli helmikuussa vielä 2 prosentin vuosikasvussa, mutta liikevaihdon volyyymi kääntyi laskuun. Talouden luottamusilmapiiri on kevään myötä hieman parantunut energiakriisin vaikutusten jäätyä ennakoitua maltillisemmiksi. Palveluiden myyntitodotukset ovat kuitenkin painuneet alle keskimääräisen tason, mikä enteilee aktiiviteetin hidastumista.

Alkuvuodesta palvelualan yritysten konkurssien määrä on lähtenyt selvään kasvuun. Kiristyneet rahoitusolosuhteet yhdistettynä pandemian jäljiltä heikkoon kassatilanteeseen ovat vaikea yhtälö.

Viime vuonna palvelujen laaja-alaista kasvua tuki pandemiasta toipuminen, joka alkoi täysimääräisesti vuoden alkupuoliskolla. Tämän vuoden kasvlukuja kaudenlaskentaan vielä osin heikko vertailuajankohta.

Paltan ennusteen mukaan tässä katsauksessa tarkasteltavien yksityisten palvelualojen liikevaihdon volyyymillä mitattu tuotanto yltää tänä vuonna 2,5 prosentin kasvuun. Tahti hidastuu siten merkittävästi, sillä viime vuonna tuotanto kasvoi yli 6 prosenttia.

Henkilökohtaisissa kuluttajapalveluissa kasvu jää lähelle nollaa. Patoutunut kysyntä on purkautunut ja inflaatio nakertaa kuluttajien ostovoimaa. Liikenne- ja logistiikkapalveluissa matkustajaliikenteessä on edelleen kasvuvaraa, mutta reippain pandemiasta toipuminen on jo takana. Logistiikan kysyntää painaa vähenevä tavarakauppa. Erityisesti rakentamista lähellä olevissa palveluissa näkymä on heikko, kun kiristyneet rahoitusolosuhteet vähentävät investointeja.

Informaatio- ja viestintäpalvelut sekä tietyt asiantuntija-alat pitävät kokonaisuuden kuitenkin plusmerkisenä. Monet jatkuvaan toimitukseen perustuvat palvelut, sekä digitaaliset palvelut laajemminkin, ovat luonteeltaan vähemmän suhdanneherkkiä.

Työllisten määrän odotetaan tässä katsauksessa tarkasteltavilla aloilla kasvavan tänä vuonna vain 0,5 prosenttia viime vuodesta, mikä vastaa noin neljää tuhatta työllistä. Viime vuosiin nähden työllisyyden kasvu jää huomattavan vaisuksi, sillä alojen yhteenlaskettu työllisyys on kasvanut viimeisinä viitenä vuotena keskimäärin yli 20 tuhannella työllisellä vuodessa.

Palveluiden viennissä on edelleen kasvuvaraa. Suomen palveluviennin näkymiä, ja kehitystä kansainvälisessä vertailussa, käsitellään tarkemmin tämän katsauksen yhteydessä julkaistavassa liitteessä.

Talousnäkymät

Kiristynyt rahapolitiikka alkaa vasta vaikuttaa – kulutus ja investoinnit vähenevät
Palveluiden kulutuskysyntä on vähemmän suhdanneherkkää
Kasvunäkymä vaatimaton – laskusuhdanne näkyy tietyillä aloilla jo selvästi
Epävarmuustekijät merkittäviä – geopolitiikasta rahoitusvakauteen

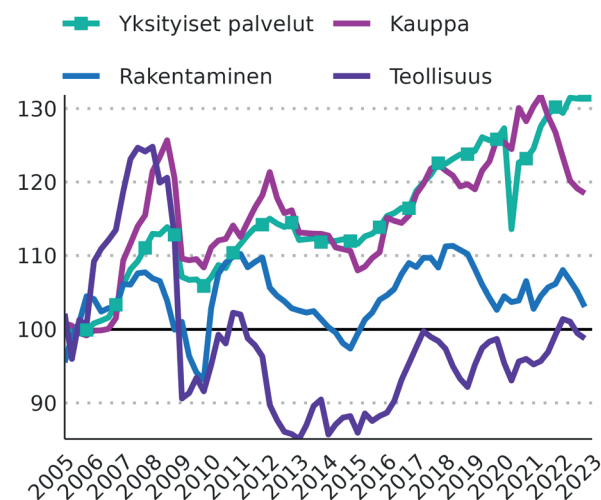
Viime vuoden kahdella viimeisellä neljänneksellä talouden kokonaistuotanto supistui muutama prosentti kymmenyksen. Arvonlisän kehitys kääntyi laskuun teollisuudessa, rakentamisessa ja kaupassa.

Keskeisten ennustelaitosten kuluvaan vuoteen koskevat BKT-ennusteet ovat alkuvuodesta asettuneet nollian ja -0,5 prosentin maastoon. Ensi vuonna kasvu jää noin yhteen prosenttiin.

Koko talouden luottamusindikaattorit ovat alkuvuodesta toipuneet sekä Suomessa että euroalueella. EU:n ostopäällikköindeksien yhdistelmäindikaattori on alkuvuodesta kääntynyt kasvulaidalle palveluiden vedolla. Teollisuuden näkymä on vaimeampi.

Kulutus ja investoinnit vähenevät. Aktiviteetin hidastuminen näkyy selvimmin kaupan alalla ja rakentamisessa.

Arvonlisäyksen kehitys päätoimialoilla (ind 2005 = 100)

Lähde: Tilastokeskus

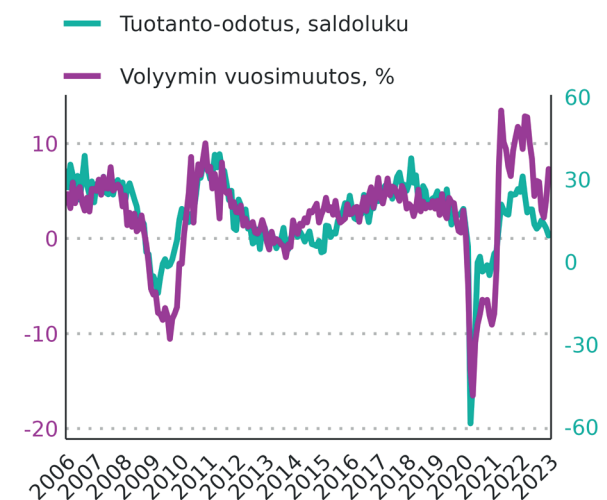
Sen sijaan yksityisten palveluiden tuotanto oli korkeimmillaan vuoden viimeisellä neljänneksellä. Arvonlisä kasvoi vuoden jälkipuoliskolla prosentin alkuvuodesta ja koko vuonna 2,5 prosenttia. Näin yksityisen sektorin talouskasvusta reilut kaksi kolmasosaa tuli viime vuonna palveluista.

Koko palvelualan liikevaihdon volyymi kasvoi viime vuonna 7,4 prosenttia. Volyymit olivat korkeimmillaan vuoden viimeisellä neljänneksellä kaikilla päätoimialoilla paitsi liikenteessä ja logistiikassa.

Heikkenevä suhdanne alkaa kuitenkin purra myös palveluihin. Kasvu on hidastunut ja tuotanto-odotukset ovat useimmilla aloilla pudonneet alle pitkän aikavälin keskiarvon.

Tarjontapuolen rajoitteista aiheutunut inflaatiopaine on hellittänyt, mutta inflaatio on osoittautunut sitkeäksi. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat viiveellä.

Yksityisten palvelujen liikevaihdon volyymi ja tuotanto-odotukset

Lähde: Tilastokeskus ja Euroopan komissio

Kun rahapolitiikalla pyritään vähentämään kokonaiskysyntää, on epätodennäköistä, että positiivinen yllätys nähtäisiin sekä talouskasvun että inflaatiokehityksen saralla.

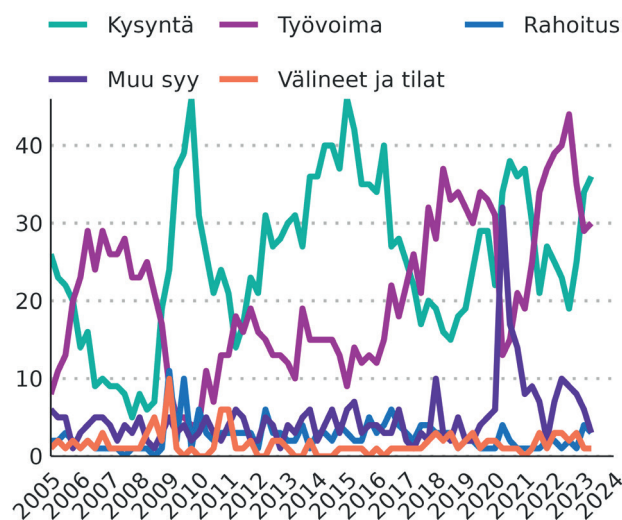
Yksityisen kulutuksen väheneminen näkyy erityisesti kestokulutustavaroiden myynnissä. Palveluiden kysyntä on yleisesti vähemmän suhdanneherkkää eikä se reagoi hintamuutoksiin yhtä voimakkaasti kuin tavaroiden kysyntä. Korttimaksudatan ja liikevaihtokuvaajien perusteella palveluiden kulutus on pitänyt alkuvuonna pintansa verrattain hyvin.

Kotimainen kulutuskysyntä ei kuitenkaan yksin määrittele palveluiden näkymää. Viimeisimmän panos-tuotos-laskelman mukaan tämän katsauksen päätöimialojen tuotoksesta noin 20 prosenttia päättyy suoraan kulutukseen. Vientiin päättyy niin ikään 20 prosenttia ja teollisuuden, rakentamisen sekä kaupan-alan välituotteiksi yhteensä 25 prosenttia. Loput on palvelualojen sisäistä välituotekäyttöä.

Riittämätön kysyntä nousi vuodenvaihteessa palveluiden merkittävimmäksi kasvun esteeksi. Myynti-odotukset ja arvio yleisestä suhdannetilanteesta ovat sittemmin elpyneet hieman, mutta saldoluovut ovat keskimääräistä heikompia.

Palvelualoilla suhdanteen heikkeneminen näkyy jo selvästi esimerkiksi mainonnan ja markkinatutkimuksen odotuksissa. Myös rakentamista lähellä olevien arkkitehti- ja insinööripalveluiden suhdannenäkymä on heikentynyt.

Palvelualojen kasvun esteet (%)

Lähde: Eurostat

Konkurssienkin määrä on lähtenyt selvään kasvuun. Kiristyneet rahoitusolosuhteet yhdistettynä pandemian jäljiltä heikkoon kassatilanteeseen ovat vaikeaa yhtälöä.

Työvoimatutkimuksen mukaan tässä katsauksessa tarkasteltavilla palvelualoilla työllisten määrä kasvoi viime vuonna 4 prosenttia, mikä vastasi 29 tuhatta lisätyöllistä. Tammi-maaliskuussa alojen yhteenlasketut työtunnit olivat noin 2 prosentin vuosikasvussa.

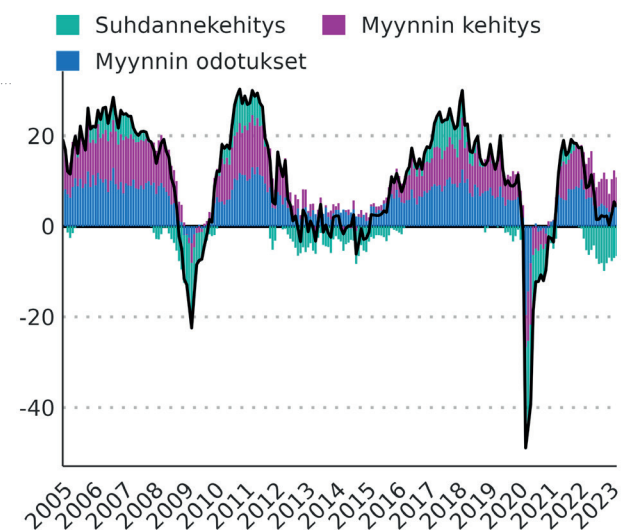
Palvelualojen henkilöstöodotukset ovat puolittuneet vuodentakaisesta ja ovat kausitasoitus huomioiden lähes nollassa. Samalla avoimia työpaikkoja on kuitenkin edelleen verrattain paljon ja osaavan työvoiman saatavuusongelmat ovat merkittäviä.

Yleistä työllisyystilannetta seuraavan henkilöstöpalvelualan liikevaihdon volyymin kasvu taittui viime syksynä. Alan luottamusta kuvaava saldoluku on alkuvuonna ollut keskimääräinen eikä välitettävän työvoiman määrän juuri odoteta kasvavan.

Mikäli suhdanteen heikentyminen jää lyhytaikaiseksi, kuten yleinen odotus on, vaikutukset palveluiden työllisyyteen jäävät vähäisiksi.

Paltan ennusteen mukaan tässä katsauksessa tarkasteltavien yksityisten palvelualojen työllisyys kehityy tänä vuonna heikosti ja kasvaa vain 0,5 prosenttia, mikä vastaa vajaata neljää tuhatta työllistä. Liikevaihdon volyymin mitattu tuotanto yltää tänä vuonna 2,5 prosentin kasvuun.

Palvelualojen luottamusindikaattorin tekijät

Lähde: Euroopan komissio

Liikenne ja logistiikka

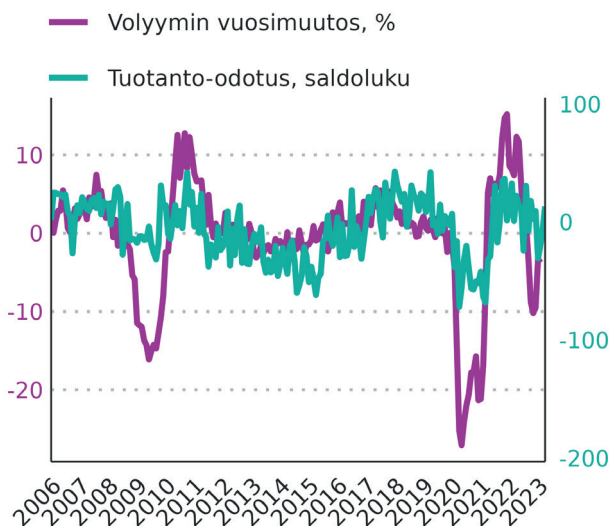
- Maaliikenne
- Vesiliikenne
- Ilmaliikenne
- Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta
- Posti- ja kuriiripalvelut

Viimeisen vuoden aikana logistiikkaketjujen häiriöt oikenisivat ja esimerkiksi globaalien konttirahdin korkeaksi kohonneet hinnat normalisoituivat. Liikenteen ja logistiikan tuottajahintojen voimakas nousu pysähtyi viime syksyyn. Toimialan yritysten merkittävimäksi kasvun esteeksi on vuodenvaihteen jälkeen noussut riittämätön kysyntä.

Tänä vuonna logistiikkapalveluiden kysyntää painaa vähentävä tavara kauppa, kun sekä viennin että tuonnin määrä vähenee. Kuljetus- ja varastointipalveluiden kysyntää laskee myös vähenevä kestokulutustavaroiden myynti sekä rakentamisen hiipuminen.

Toimialan suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku oli huhtikuussa -16 pistettä ja 3 pistettä alle pitkän aikavälin keskiarvon. Myyntiodotusten saldoluku oli tammi-maaliskuussa keskimäärin -22 pistettä mutta huhtikuussa odotukset piristyivät.

Liikevaihdon volyyymi ja tuotanto-odotukset

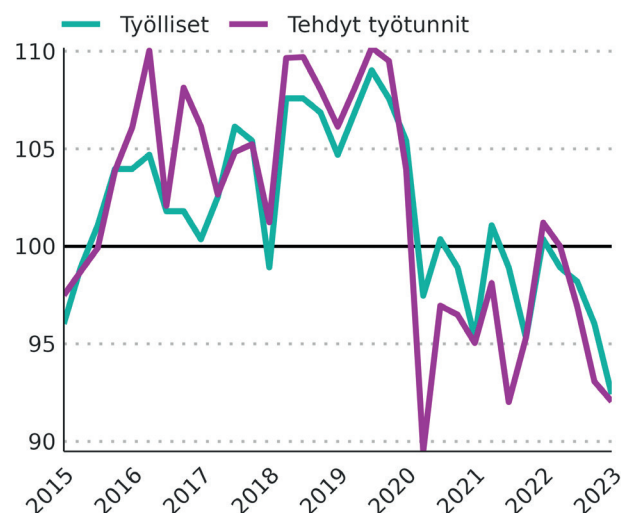
Lähde: Tilastokeskus ja Euroopan komissio

Matkustajaliikenteen kasvunäkymä on maltillinen. Voimakkain koronan jälkeinen toipuminen on jo takana ja Suomen logistinen saavutettavuus on heikentynyt. Vaikka matkailulle on edelleen kysyntää, myös kuluttajien heikentynyt ostovoima jarruttaa myyntiä.

Suomen lentoasemilla matkustajamäärät ovat vuoden ensimmäisinä kuukausina olleet 76 prosentin vuosikasvussa. Sekä lentoasemien että satamien matkustajamäärät ovat noin neljänneksen vuoden 2019 tasoa matalampia.

Viime vuonna tonnimääräiset meriliikenteen konttikuljetukset vähenivät, vaikka tuonti kasvoi. Etenkin kauttakululiikenteen volyyymi on pienentynyt. Vuodenvaihteen jälkeen merikuljetusten määrä ja erityisesti vienti on kääntynyt laskuun. Kotimaan tieliikenteessä ammattiliikenteen kuljetussuoritteen määrä väheni 7 prosenttia vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Työlliset ja työtunnit (Ind. 2015 = 100)

Lähde: Tilastokeskus

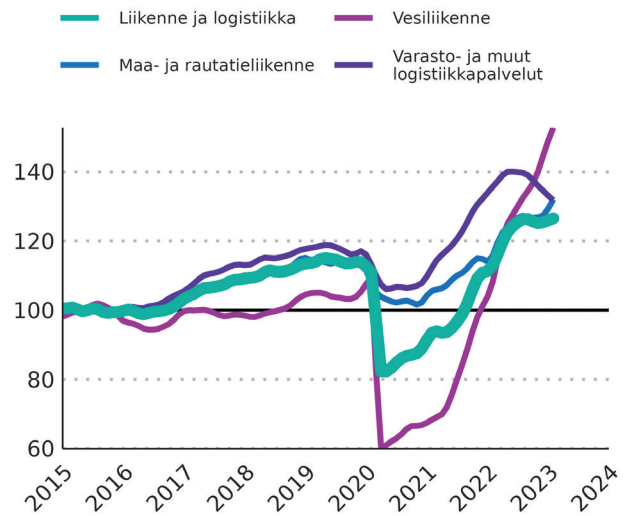
Koko toimialan liikevaihto kasvoi viime vuonna peräti 23 prosenttia. Suurin osa kasvusta selittyy hintojen nousulla. Tuottajahinnat olivat joulukuussa 15 prosenttia vuodentakaista korkeampia. Liikevaihdon volyyymi kasvoi viime vuoden aikana vajaat 2 prosenttia käännyttyään laskuun vuoden jälkipuoliskolla. Varastoinnin ja liikennettä palvelevan toiminnan volyyymi väheni 1 prosentilla. Maa- ja raideliikenteessä volyyymi kasvoi 1 prosentilla. Vesiliikenteessä kasvua tuli kuitenkin peräti 18 prosenttia. Suhdannebarometrin vastausten perusteella liikenteen ja logistiikan kannattavuus tulee viime vuodesta heikkenemään tuotantokustannuksia koskevien odotusten maltillistumisesta huolimatta.

Tänä vuonna kaikilla edellä mainituilla toimialoilla tuotannon määrän odotetaan laskevan. Matkustajaliikenteen toipuminen ei riitä kompensoimaan tavara-logistiikan vähenemistä. Vuositasolla tarkasteltaessa lukuja heikentää myös negatiivinen kasvuperintö – mikäli toimialan kausitasoitettu volyyymi pysyisi edellisen kolmen kuukauden keskimääräisellä tasolla, se vähenisi tänä vuonna yli 3 prosenttia viime vuoteen verrattuna. Aktiviteetin odotetaan kuitenkin piristyvän jo tämän vuoden lopulla ja ensi vuonna logistiikkapalveluiden kysyntä kääntyy jo selvään kasvuun.

Työvoimatutkimuksen mukaan työllisyys kasvoi alalla vain prosentilla (tuhat henkeä) vuonna 2022. Tehdyt työtunnit kasvoivat 3 prosenttia mutta palkkasumma lähes 11 prosenttia. Varastoinnissa ja liikennettä palvelevissa toiminnoissa työllisyys kasvoi 8 prosentilla ja 2 400 työllisellä. Muilla aloilla työllisyys kuitenkin väheni. Koko toimiala työllistää edelleen 10 tuhatta henkeä vähemmän kuin vuonna 2019. Huhtikuussa henkilöstöodotukset kääntyivät kasvulaidalle.

Osaavan työvoiman saatavuus oli huhtikuussa kasvun este 21 prosentissa yrityksistä. Viime kesänä osuus oli yli 50 prosenttia. Riittämätön kysyntä oli kasvun este 48 prosentissa yrityksistä.

Liikevaihdon kehitys liikenne- ja logistiikka-alalla (ind. 2015 = 100)

Lähde: Tilastokeskus

Toimialan tuotannosta noin 60 prosenttia menee muiden yritysten tuotantoon välituotteeksi. Tavara-logistiikan merkitys on alalle suuri – reilu kolmannes välituotekäytöstä menee teollisuuteen. Palvelualojen osuus on vajaa puolet.

Paltan ennusteen mukaan toimialan työllisyys ei tänä vuonna kasva, mutta lasku pysähtyy alkuvuoteen. Vuositasolla työllisyys vähenee noin prosentin viime vuodesta. Ensi vuonna työvoiman kysyntä kasvaa mutta pandemiaa edeltäneestä tasosta jäädyään edelleen.

Tuotanto laskee tänä vuonna 1,5 prosenttia. Aktiviteetti piristyy vuoden lopulla ja ensi vuonna tuotanto kasvaa jo yli 2 prosenttia. Matkustajaliikenne kasvaa vielä alkuvuonna mutta kasvu hidastuu vuoden edetessä.

Toimialaa kuvaavissa tilastoissa on viime aikoina nähty rajua vaihtelua, mikä herättää kysymyksiä. Tulevan kehityksen ennustamiseen liittyy näin tavanomaistakin suurempaa epävarmuutta.

Toimialan keskeiset tunnusluvut

	Vuosi muutos, %					Ennuste		Keskimäärin	
	2020	2021	2022	2022Q3	2022Q4	2023e	2024e	2017-2020	2021-2024e
Tuotanto	-17,6	2,5	1,2	-0,3	-9,5	-1,5	2,5	-3,0	1,2
Liikevaihto	-20,1	9,0	23,1	27,8	13,8			-1,8	16,1
Työlliset	-6,1	-2,9	0,7	-0,7	0,8	-1,0	2,0	-0,7	-0,3
Palkkasumma	-9,5	0,4	10,7	11,4	6,0			-0,7	5,6

Lähde: Tilastokeskus ja Palta

Informaatio ja viestintä

- Kustannustoiminta
- Mediatuotanto
- Radio- ja tv-palvelut
- Televiestintä
- Ohjelmistot
- Tietopalvelut

Toimialan liikevaihto kasvoi melko tasaisesti läpi viime vuoden. Edelliseen vuoteen verrattuna liikevaihto kasvoi reilut 10 prosenttia ja hintamuutoksista puhdistettu volyymi 8 prosenttia.

Kasvu oli voimakkainta mediatuotannossa, johon kuuluu muun muassa elokuvien ja muiden sisältöjen tuotanto ja esittäminen. Osa alan 16 prosentin volyymin kasvusta selittyi edelleen korona-ajasta toipumisella, sillä monet tuotannot odottivat yhteiskunnan täysimittaista aukeamista. Toisaalta tuotannon edellinen, vuoden 2019 huippu ylitettiin jo vuoden puolivälissä, mikä kertoo kysynnän olleen yleisestikin hyvää. Loppusyksystä nähty volyymin notkahdus näyttää jääneen väliaikaiseksi.

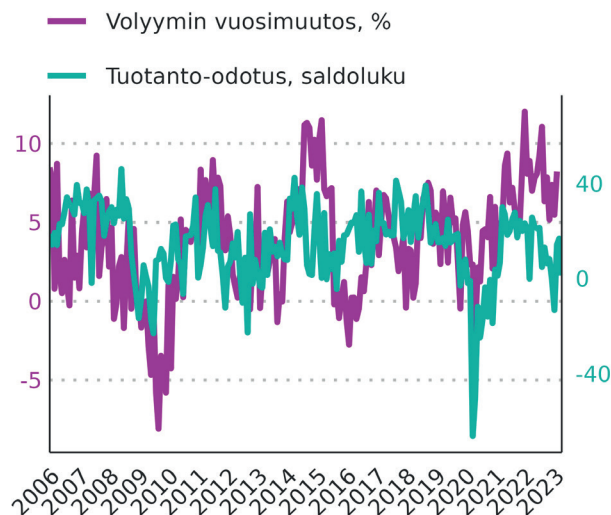
Informaatio- ja viestintäpalveluiden suurimman toimialan, ohjelmistoalan, kasvu on jatkunut tasaisena. Liikevaihto ylsi viime vuoden aikana 14 prosentin ja volyymi 12 prosentin kasvuun. Toimialan lähitulevaisuuden näkymiin ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia.

Televiestinnän volyymi kasvoi viime vuoden aikana 3 prosenttia, mutta kasvu kiihtyi vuoden jälkipuoliskolla. Toimialan suurimpia yrityksiä ovat teleoperaattorit, joiden digitaalinen palveluntarjonta on laajentunut viime vuosina selvästi. 5G-tukiasemien määrä kasvoi vuoden 2022 aikana lähes 70 prosenttia.

Informaatio- ja viestintäpalveluihin lukeutuvista toimialoista vain radio- ja tv-toiminnan volyymi oli viime vuonna laskussa. Alan trendi on osoittanut alaspäin jo vuodesta 2016.

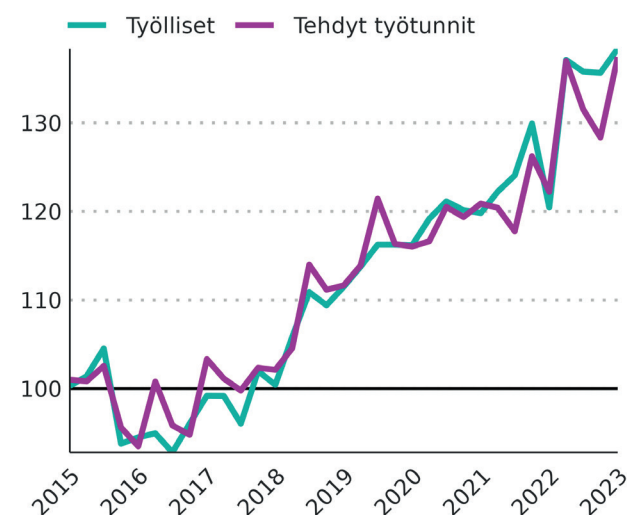
Alkuvuotena informaation ja viestinnän suhdannenäkymät ovat olleet keskimääräistä heikkommat.

Liikevaihdon volyymi ja tuotanto-odotukset informaatio- ja viestintäalalla

Lähde: Tilastokeskus ja Euroopan komissio

Työlliset ja työtunnit informaatio- ja viestintäalalla (ind. 2015= 100)

Lähde: Tilastokeskus

Huhtikuun suhdannebarometrissä alan myyntiodotuksia kuvaava saldoluku oli 9 pistettä, mikä on selvästi vuodentakaista heikompi ja 17 pistettä alle keskimääräisen tason.

Ohjelmisto- ja tietojenkäsittelypalveluiden luottamus on pysynyt edelleen kasvusuuntaisena. Televiestintä-alan kausitasoitettu luottamusindikaattori oli maaliskuun ja huhtikuussa keskimääräistä parempi. Kustannusalan luottamusta kuvaava saldoluku on heilunut viimeisen vuoden aikana mutta nökyä on heikko.

Informaatio- ja viestintäpalveluiden vakaassa kasvussa edennyt tuotanto ei näytä viime aikoina seuranneen erityisen hyvin toimialan ennakoivia indikaattoreita.

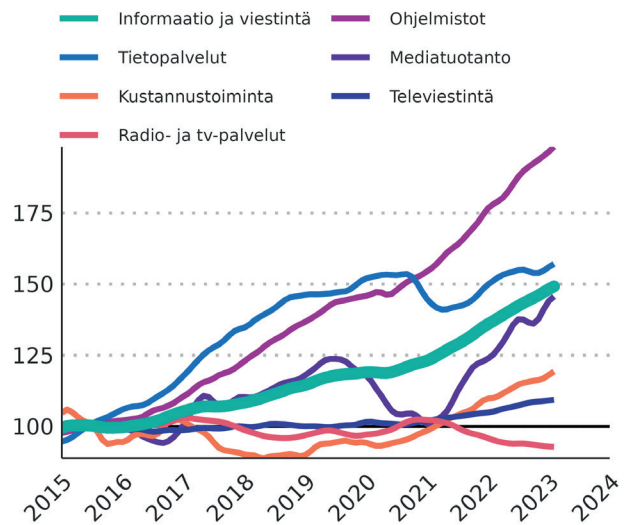
Koko toimialan työllisyys kasvoi viime vuonna reilut 6 prosenttia (8800 työllistä), mikä vastaa kutakuinkin edellisen viiden vuoden keskimääräistä kasvutahtia. Työllisten määrä kasvoi voimakkaimmin (13 %) kustannustoiminnassa ja televiestinnässä.

Alan palkkasumma kasvoi viime vuonna yhteensä 9,4 prosenttia ja melko tasaisesti läpi vuoden. Toimialan henkilöstöodotukset ovat kuitenkin vähentyneet.

Työtuntien määrä työllistä kohti väheni viime vuoden lopulla hieman yllättäen lähes 4 prosenttia. Ammattityövoiman puute oli alkuvuonna kasvun este 21 prosentissa yrityksistä, kun vuotta aiemmin osuus oli 54 prosenttia.

Viimeisimmän panos-tuotos-laskelman mukaan informaatio- ja viestintäpalveluiden tuotoksesta yli 40 prosenttia menee vientiin. Ulkomaanliiketoiminta on painottunut voimakkaasti kustannustoimintaan ja tie-

Liikevaihdon kehitys informaatio- ja viestintäalalla (ind. 2015 = 100)

Lähde: Tilastokeskus

tojenkäsittelypalveluihin, joiden kysyntänäkymä jatkuu hyvänä.

Kotitalouksien heikentyneen ostovoiman myötä vähentyvän kulutuksen vaikutus digitaalisten palveluiden kysyntään jää todennäköisesti maltilliseksi.

Paltan ennusteessa informaatio- ja viestintäpalveluiden aktiviteetti hidastuu tänä vuonna hieman mutta yltää siitä huolimatta 6 kasvuun. Kasvu on vahvinta ohjelmistopalvelualalla. Myös televiestinnässä ja mediatuotannossa odotetaan kasvua, vaikka vauhti tasaantuu. Radio- ja tv-toiminnan näkymä on heikompi.

Koko toimialan työllisten määrä kasvaa tänä vuonna yli 4 prosenttia. Työllisten määrä yltää siten jo yli 140 tuhanteen.

Toimialan keskeiset tunnusluvut

	Vuosuutos, %					Ennuste		Keskimäärin	
	2020	2021	2022	2022Q3	2022Q4	2023e	2024e	2017-2020	2021-2024e
Tuotanto	3,4	6,4	8,1	8,8	6,9	6,0	4,8	4,0	6,3
Liikevaihto	2,4	7,0	10,3	11,7	8,3			4,3	8,7
Työlliset	4,3	3,3	6,3	9,4	3,0	4,5	3,5	6,2	4,4
Palkkasumma	4,0	8,0	9,4	9,1	9,2			5,7	8,7

Lähde: Tilastokeskus ja Palta

Yritys- ja asiantuntijapalvelut

- Liikkeenjohdon palvelut
- Tekniset palvelut
- T&K-palvelut
- Mainonta ja markkinointi
- Muut liike-elämän palvelut

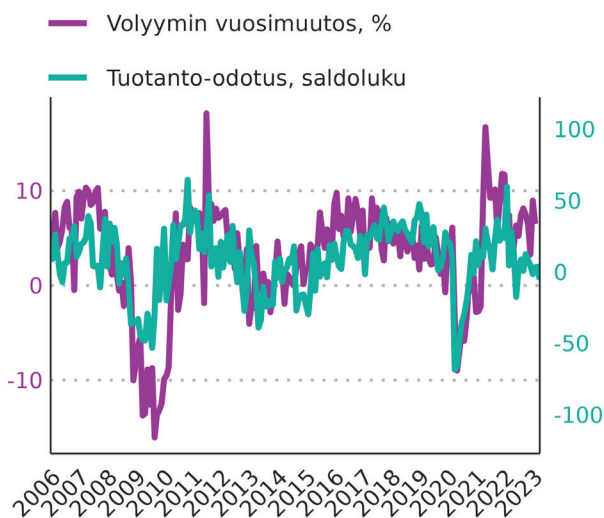
Toimialan liikevaihto kasvoi viime vuonna 10 prosenttia ja hintamuutoksista puhdistettu volyymi reilut 6 prosenttia. Kasvu jakautui melko tasaisesti, mutta oli selvästi nopeinta muissa erikoistuneissa liike-elämän palveluissa, joihin sisältyvät mm. taideellinen muotoilu ja muut erikoistuneet tieteelliset ja tekniset palvelut. Alan liikevaihdon volyymi kasvoi vuoden aikana 15 prosenttia, vaikka kääntyikin laskuun vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Yritys- ja asiantuntijapalveluiden kausitasoitettu luottamusindikaattori painui jo viime kesänä alamaihin, mutta alkuvuodesta luottamus on jälleen toipunut lähelle keskimääräistä tasoa.

Alan tuotanto-odotuksia kuvaava kausitasoitettu saldoluku oli huhtikuussa hieman keskimääräistä heikompi (12 pistettä). Luottamusindikaattorin saldoluku oli 4 pistettä keskiarvon ollessa 8 pistettä.

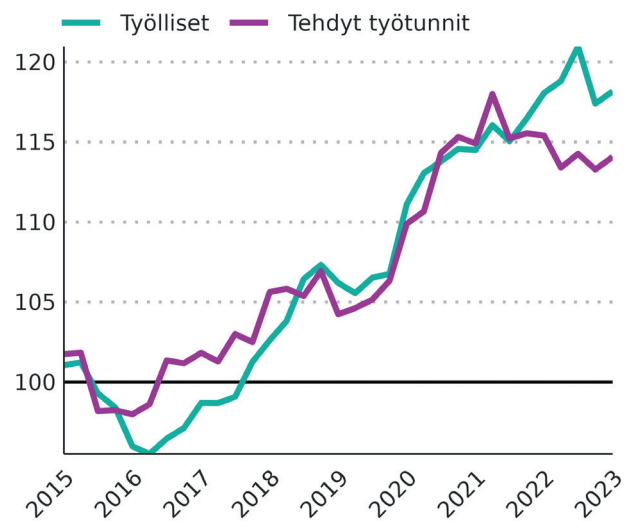
Työllisten määrä toimialalla on kasvanut viimeiset viisi vuotta keskimäärin 4 prosenttia vuodessa. Viime vuonna työllisten määrä kasvoi 3,2 prosenttia, vaikka tehdyt työtunnit vähenivät työvoimatutkimuksen mukaan yli 2 prosenttia. Palkkasumma kasvoi vastaavasti 7,5 prosenttia, mikä vastasi kutakuinkin edellisvuoden kasvua. Toimialan kansantalouden tilinpidon mukaisia tietoja ei ole viime vuodelle vielä saatavilla.

Liikevaihdon volyymi ja tuotanto-odotukset yritys- ja asiantuntijapalveluissa

Lähde: Tilastokeskus ja Euroopan komissio

Työlliset ja työtunnit yritys- ja asiantuntijapalveluissa (ind. 2015 = 100)

Lähde: Tilastokeskus

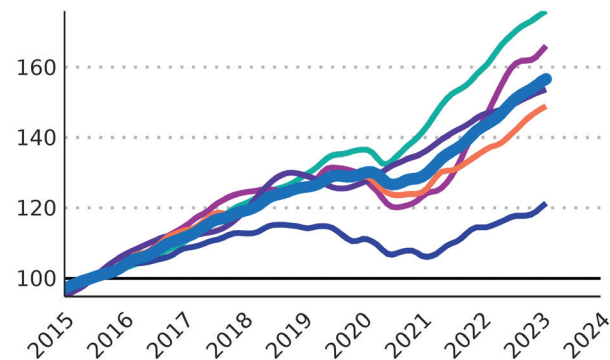
Yritys- ja asiantuntijapalveluiden luokiteltavista toimialoista työllisyyden kasvu oli viime vuonna nopeinta liikkeenjohdon konsultoinnissa ja pääkonttoritoiminoissa. Vuoden lopulla sekä arkkitehti- ja insinööripalveluissa että markkinointialalla työllisyys väheni. Laki- ja laskentatoimen palveluissa työllisyys pysyi ennallaan.

Vaikka teknisissä arkkitehti- ja insinööripalveluissa henkilöstöodotukset huhtikuussa hieman yllättäenkin paranivat, näkymä ei ole vahva. Alan tuotannosta yli 40 prosenttia kytkeytyy rakentamiseen, jonka määrä on laskussa. Viime vuonna toimialan työllisyys kasvoi 1,3 prosenttia ja palkkasumma 5,6 prosenttia. Liikevaihdon hintamuutoksista puhdistettu volyymi kasvoi lähes 6 prosenttia. Volyymin kasvu pysähtyi viime marraskuussa, minkä jälkeen se on kääntynyt laskuun. Nimellisen liikevaihdon trendissä käänne ei kuitenkaan vielä näy.

Valtiovarainministeriön rakennusalan suhdanneryhmän viimeisimmän ennusteen mukaan rakentaminen vähenee tänä vuonna 3–4 prosenttia ja vähentyminen painottuu asuinrakennuksiin. Rakennuslupien määrä oli helmikuussa 20 prosentin laskussa vuodentakaisesta.

Yritys- ja asiantuntijapalveluiden liikevaihdosta 70 prosenttia on yritysten välistä kauppaa. Toimialan kehityksen voi siten odottaa pääpiirteissään seuraavan yleistä suhdannekehitystä. Toimialan sisäiset erot ovat kuitenkin suuria. Esimerkiksi laki- ja laskentatoimen palveluiden tarve, tai kysyntä, ei suhdanteissa juuri heilu mutta markkinointikuluista säästetään herkästi.

Liikevaihdon kehitys yritys- ja asiantuntijapalveluissa (ind. 2015 = 100)

Lähde: Tilastokeskus

Muille yrityksille välituotteiksi menevästä tuotannosta puolet menee palvelualoille, noin 20 prosenttia teollisuuteen ja 20 prosenttia rakentamiseen.

Koko toimialan tuotannon taso on ollut vielä alkuvuodesta lähes 4 prosenttia viime vuoden keskimääräistä tasoa korkeampi, mutta tuotannon odotetaan vuoden aikana vähenevän selvästi. Paltan ennusteessa yritys- ja asiantuntijapalveluiden liikevaihdon volyyymilla mitattu tuotanto kasvaa tänä vuonna prosentilla, mistä se toipuu ensi vuonna 3,5 prosentin kasvuun.

Toimialan keskeiset tunnusluvut

	Vuosi muutos, %					Ennuste		Keskimäärin	
	2020	2021	2022	2022Q3	2022Q4	2023e	2024e	2017-2020	2021-2024e
Tuotanto	-1,3	7,3	6,2	7,1	5,5	1,0	3,5	2,9	4,5
Liikevaihto	-1,4	8,5	9,7	10,9	8,7			3,9	9,1
Työlliset	7,6	1,6	3,2	9,1	-0,5	-1,0	2,0	4,2	1,5
Palkkasumma	2,1	7,8	7,5	7,6	5,5			5,2	7,7

Lähde: Tilastokeskus ja Palta

Hallinto- ja tukipalvelut

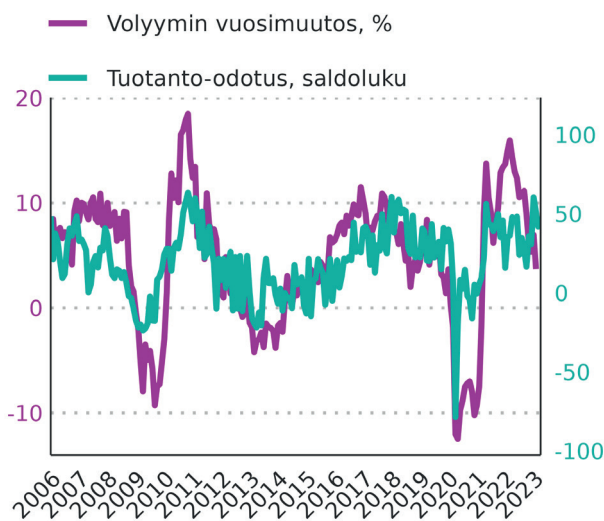
- Työnvälityspalvelut
- Vuokrauspalvelut
- Turvallisuuspalvelut
- Kiinteistöpalvelut
- Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät
- Muut palvelualat

Hallinto- ja tukipalveluiden tuotanto kasvoi viime vuonna 11 prosenttia ja liikevaihto yli 16 prosenttia. Kasvu hidastui vuoden jälkipuoliskolla, mistä sen odotetaan edelleen taittuvan.

Toimialan kausitasoitettu luottamusindikaattorin saldoluku oli huhtikuussa -1 pistettä. Myös myyntiodotuksia kuvaava saldoluku on painunut alle keskimääräisen tasonsa.

Työnvälityspalveluiden liikevaihdon volyymin kasvu on viime kuukausina hidastunut selvästi. Viime vuoden aikana alalla yllettiin 14 prosentin kasvuun. Työnvälityksen näkymiä heikentää yleinen suhdanteen heikkeneminen ja työvoiman kysynnän lasku.

Liikevaihdon volyyymi ja tuotanto-odotukset hallinto- ja tukipalveluissa

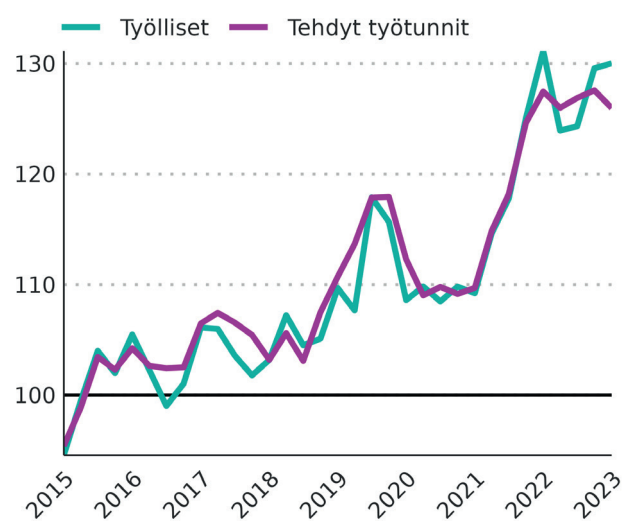

Lähde: Tilastokeskus ja Euroopan komissio

Toimialan luottamusta kuvaava saldoluku laski huhtikuussa jo -6 pisteeseen. Viime vuonna saldoluku oli keskimäärin 10 pisteessä. Koska henkilöstöpalvelut välittävät työntekijöitä kaikille talouden sektoreille, se on hyvä kuumemittari myös koko talouden työvoiman kysynnälle.

Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta lähti elpymään voimakkaasti viime vuonna. Alan liikevaihto ja volyyymi kasvoivat yli 100 prosenttia edellisvuodesta. Voimakkaasta kasvusta huolimatta toimialan myynnin määrä oli vuodenvaihteessa 10 prosenttia alle pandemiaa edeltäneen tason. Kasvun odotetaan jatkuvan myös tänä vuonna, joskin hitaampana. Kuluttajien luottamus -kyselyssä kuluttajien matkustusaikomukset ovat edelleen melko korkealla.

Työlliset ja työtunnit hallinto- ja tukipalveluissa (ind. 2015 = 100)

Lähde: Tilastokeskus

Kiinteistöpalveluiden myyntiodotuksia kuvaava saldoluku oli huhtikuussa keskimääräisellä tasolla ja kasvusuuntainen. Kiinteistöpalveluihin sisältyvät esimerkiksi siivouspalvelut sekä kiinteistön- ja maise-manhoitopalvelut. Noususuhdanne ja työntekijöiden paluu toimistoille tukivat alan kasvua viime vuonna. Liikevaihto kasvoi 9 prosenttia ja volyymi vajaat 6 prosenttia. Palkkasumma kasvoi lähes 7 prosenttia ja työllisten määrä 5 prosenttia. Kuluvana vuotena kasvun odotetaan hidastuvan.

Koko hallinto- ja tukipalvelualan palkkasumma kasvoi viime vuonna 13 prosenttia. Nopein kasvu ajoittui vuoden alkupuoliskolle. Työllisten määrä kasvoi koko toimialalla yhteensä yli 9 prosenttia, mikä vastaa 12 tuhatta työllistä. Tehtyjen työtuntien määrä kasvoi niin ikään 9 prosenttia.

Työllisyyden kasvusta puolet tuli työnvälityspalveluista. Toimialan työllisiin ei työvoimatukimuksessa lueta muille toimialoille välitettyä vuokratyövoimaa. Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien työllisyys väheni edelleen. Turvallisuuspalveluiden palkkasumma kasvoi reilut 8 prosenttia ja työllisten määrä 7 prosenttia, mikä vastaa vajaata tuhatta työllistä.

Hallinto- ja tukipalveluiden tuotanto mukailee melko pitkälti yleistä talouskehitystä. Tuotannosta noin 10 prosenttia päätyy kulutukseen. Yli 85 prosenttia liikevaihdosta on yritysten välistä ja päätyy muiden alojen välituotteiksi – 60 prosenttia palvelualojen yrityksille. Kaupan, teollisuuden ja rakentamisen osuudet ovat noin 10 prosenttia.

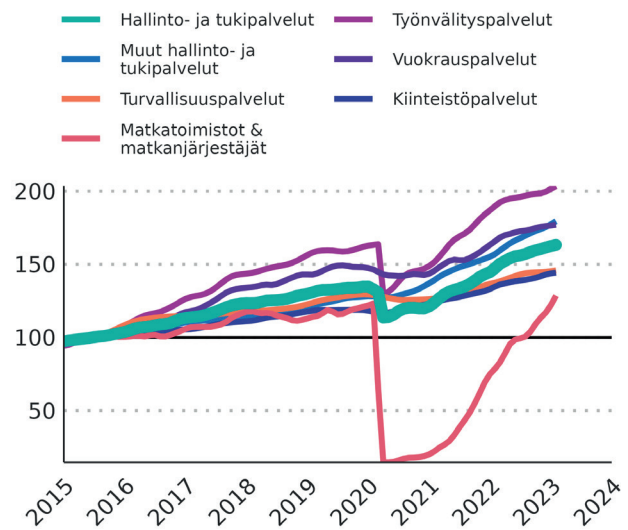
Paltan ennusteessa hallinto- ja tukipalveluiden tuotanto kasvaa tänä vuonna 2 prosenttia, mikä on selvästi keskimääräistä vähemmän. Työllisten määrä kasvaa ennusteen mukaan vajaan prosentin, mikä tarkoittaa työllisyyden pysymistä kutakuinkin nykytasolla.

Toimialan keskeiset tunnusluvut

	Vuosuunnitus, %					Ennuste		Keskimäärin	
	2020	2021	2022	2022Q3	2022Q4	2023e	2024e	2017-2020	2021-2024e
Tuotanto	-6,5	6,1	11,2	10,8	6,8	2,0	3,5	3,1	5,7
Liikevaihto	-8,3	9,2	16,5	16,3	12,8			3,2	12,9
Työlliset	-3,2	6,7	9,4	5,3	3,6	1,5	3,3	1,8	5,2
Palkkasumma	-4,5	6,1	12,9	11,9	9,9			4,5	9,5

Lähde: Tilastokeskus ja Palta

Liikevaihdon kehitys hallinto- ja tukipalveluissa (ind. 2015 = 100)

Lähde: Tilastokeskus

Muista palvelualoista, jotka eivät lukeudu hallinto- ja tukipalveluihin, viihteen ja virkistykseen liikevaihto kasvoi viime vuonna 15 prosenttia jäädessä kuitenkin pandemiaa edeltäneestä tasosta. Alan työllisyys pysyi käytännössä ennallaan. Viihde- ja virkistyspalveluiden liikevaihdosta suuri osa tulee rahapeli- ja vedonlyöntipalveluista. Pienten ja keskisuurten yritysten liikevaihto onkin kasvanut alan keskiarvoa enemmän.

Muiden henkilökohtaisten palveluiden liikevaihto kasvoi 10 prosenttia ja saavutti pandemiaa edeltäneen trendin. Kiinteistöalan liikevaihto kasvoi 6,5 prosenttia ja volyymi 4,5 prosenttia. Alaa tukee tänä vuonna jatkuva vuokrien nousu, vaikka asunnonvälityksen kysyntä vähenee.

Henkilökohtaisissa kuluttajapalveluissa myyntimäärän kasvun odotetaan tänä vuonna jäävän lähelle nolaa. Pandemiassa patoutunut kysyntä on purkautunut ja inflaatio nakertaa kuluttajien ostovoimaa.

Tässä katsauksessa käsitellyt toimialat vastaavat Tilastokeskuksen toimialaluokituksen (TOL2008) luokkia H=Logistiikka, J=Informaatio ja viestintä, M=Yritys- ja asiantuntijapalvelut, N=Hallinto ja tukipalvelut, L=Kiinteistöala, R=Viihde ja virkistys, sekä S=Muu palvelutoiminta. Toimialat kattavat reilun kolmasosan koko taloudesta ja kaksi viidesosaa yksityisestä sektorista.

Toimialakohtaiset ennusteet perustuvat Paltan asiantuntija-arviointiin sekä monifrekvenssiseen bayesiläiseen vektoriautoregressiiviseen (MF-BVAR) malliin.

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10, 6.krs

PL 62

00131 Helsinki

Vaihde 020 595 5000

info@palta.fi